

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 listopada 2019 r.

Pozycja 221

POSTANOWIENIE z dnia 31 lipca 2019 r. Sygn. akt Ts 106/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Z.P. w sprawie zgodności:

art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, ze zm.) z art. 2 oraz art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 2 lipca 2019 r. (data nadania) Z.P. (dalej: skarżący), reprezentowany przez adwokata, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Skarżący w okresie od 1 sierpnia 1977 r. do 28 lutego 1998 r. odbywał służbę w Policji (do czasu zmian ustrojowych w Milicji Obywatelskiej), w związku z czym jest uprawniony do świadczenia emerytalnego, tzw. emerytury policyjnej, z Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

14 marca 2016 r. skarżący wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. (dalej: organ rentowy lub ZUS) z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury powszechnej z tytułu pracy poza służbą w Policji, tj. w: POM w S. (od 12 sierpnia 1970 r. do 31 stycznia 1975 r.); SKR w L. (od 1 lutego 1975 r. do 7 października 1976 r.); PGR w Z. w ZR S. (od 8 października 1976 r. do 31 lipca 1977 r.); oraz w Urzędzie Miejskim w Ś. (od 1 grudnia 2006 r. do 31 maja 2015 r.). Organ rentowy, decyzją z 25 kwietnia 2016 r., odmówił ustalenia kapitału początkowego, powołując się na to, że skarżący ma ustalone prawo do emerytury z tytułu służby w Policji. Następnie, decyzją z tego samego dnia, przyznał skarżącemu emeryturę powszechną od 1 marca 2016 r. w wysokości 956,57 złotych, zawieszając jej wypłatę z uwagi na uprawnienie do świadczeń z Zakładu Emerytalno-Rentowego MSW.

Rozpatrując odwołanie na te rozstrzygnięcia, ZUS decyzją z 8 czerwca 2016 r. uchylił decyzję z 25 kwietnia 2016 r. o odmowie ustalenia kapitału początkowego w zakresie emerytury powszechnej skarżącego oraz przeliczył jej wysokość, ustalając ją na kwotę 1444,26 złotych. Utrzymał jednocześnie w mocy rozstrzygnięcie w przedmiocie wstrzymania jej wypłaty.

Od tej decyzji skarżący złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w B., który wyrokiem z 16 listopada 2017 r. (sygn. akt [...]) zmienił ją poprzez modyfikację wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego skarżącego.

Realizując ten wyrok ZUS, decyzją z 19 stycznia 2018 r. (znak [...]), przeliczył emeryturę powszechną skarżącego należną mu od 1 marca 2016 r., która została ponownie zawieszona na podstawie art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, ze zm.) z uwagi na przysługujące skarżącemu świadczenia z Zakładu Emerytalno-Rentowego MSW.

Skarżący odwołał się od tej decyzji. Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 16 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]), powołując się na wskazany wyżej przepis stanowiący, że „w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego”, oddalił odwołanie. W uzasadnieniu wskazał na brzmienie art. 95 ust. 1 w powiązaniu z art. 96 powołanej ustawy.

Od niekorzystnego dla skarżącego rozstrzygnięcia z 16 kwietnia 2018 r. złożył on apelację, która została oddalona przez Sąd Apelacyjny w G. wyrokiem z 7 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy jej braki formalne nie zostały usunięte w terminie.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji, skargę konstytucyjną może wnieść „każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone” na zasadach określonych w ustawie, w sprawie zgodności z Konstytucją ustaw lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub inny organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo obowiązkach określonych w Konstytucji. Z tego względu w skardze konstytucyjnej trzeba wskazać konkretną osobę, której wolności lub prawa naruszono, przedstawić oznaczone (poręczone, zapewnione, gwarantowane, chronione) w Konstytucji wolności lub prawa, które naruszono oraz określić sposób tego naruszenia (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK).

3. W sprawie będącej przedmiotem wstępnego rozpoznania skarżący żąda zbadania zgodności zakwestionowanego przepisu z art. 2 i art. 32 Konstytucji.

3.1. Trybunał przypomina, że o charakterze norm określonych w art. 2 i art. 32 Konstytucji wypowiadał się już wielokrotnie, w tym najpełniej w postanowieniach z 12 grudnia 2000 r. i 23 stycznia 2002 r. (sygn. Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 59 i 60) oraz z 24 października 2001 r. (sygn. SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225).

3.2. W sprawie o sygn. Ts 105/00 Trybunał, zbadawszy dopuszczalność dochodzenia w trybie skargi ochrony zasad określonych w art. 2 Konstytucji, wskazał przede wszystkim na konieczność precyzyjnego określenia wolności lub prawa podmiotowego, wyinterpretowanych z przepisu, którego naruszenie ma uzasadnić legitymację do wniesienia skargi konstytucyjnej. Trybunał podkreślił przy tym, że chodzi tu o prawa lub wolności przyjmujące normatywną postać praw podmiotowych, czyli o takie prawa, których adresatem jest obywatel (lub

inny podmiot prawa), a które kształtują jego sytuację prawną i dają mu możliwość wyboru zachowania się, tj. spełnienia lub niespełnienia normy prawnej. Podstawą wniesienia skargi nie może być powołanie się przez skarżącego na naruszenie zasady demokratycznego państwa prawnego, czy metazasady z niej wywodzonej, tak jak w przypadku niniejszej skargi. Ze względu na swój charakter są one bowiem przede wszystkim dyrektywami wykładni innych norm konstytucyjnych oraz zasadami ustroju państwa. Wywodzenie z nich prawa podmiotowego może być skuteczne tylko wówczas, gdy skarżący wskaże równocześnie wolność lub prawo podmiotowe, które mają swoje źródło w przepisie Konstytucji i zostały ograniczone na skutek naruszenia powyższych zasad (zob. także postanowienia TK z 19 grudnia 2001 r., sygn. SK 8/01, OTK ZU nr 8/2001, poz. 272 oraz z 26 czerwca 2002 r., sygn. SK 1/02, OTK ZU nr 4/A/2002, poz. 53).

3.3. W sprawie o sygn. SK 10/01 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że: „art. 32 Konstytucji wyraża przede wszystkim zasadę ogólną, i dlatego winien być w pierwszej kolejności odnoszony do konkretnych przepisów Konstytucji, nawet jeżeli konstytucyjna regulacja danego prawa jest niepełna i wymaga konkretyzacji ustawowej. W takim zakresie wyznacza on także konstytucyjne prawo do równego traktowania. Mamy tu do czynienia z sytuacją »współstosowania« dwóch przepisów Konstytucji, a więc nie tylko z prawem do równego traktowania, ale ze skonkretyzowanym prawem do równej realizacji określonych wolności i praw konstytucyjnych. W skardze konstytucyjnej należy powołać oba przepisy Konstytucji, dopiero one wyznaczają bowiem konstytucyjny status jednostki, który przez regulację ustawową lub podustawową został naruszony”.

3.4. Wskazane postanowienia (sygn. SK 10/01 i Ts 105/00) są orzeczeniami pełnego składu Trybunału. Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 1 lit. e u.o.t.p.TK wyrażają one pogląd prawny, którym są związane pozostałe składy orzekające. Kształtują one zatem orzecznictwo Trybunału w sprawach zainicjowanych wniesieniem skargi konstytucyjnej (zob. postanowienia TK z: 28 sierpnia 2002 r., sygn. Ts 57/02, OTK ZU nr 4/B/2002, poz. 285; 20 lipca 2004 r., sygn. Ts 62/04, OTK ZU nr 5/B/2004, poz. 301; 27 czerwca 2007 r., sygn. Ts 80/07, OTK ZU nr 5/B/2007, poz. 250).

3.5. Zatem, skoro skarżący zarzucił niezgodność art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, ze zm.) wyłącznie z art. 2 i art. 32 Konstytucji, zgodnie z linią orzecniczą Trybunału, należy przyjąć, że nie wskazał konkretnego prawa (lub wolności) gwarantowanego w ustawie zasadniczej, a także nie określił sposobu ich naruszenia. Z tego powodu Trybunał odstąpił od wezwania skarżącego do usunięcia tego oraz innych braków skargi konstytucyjnej, zwłaszcza w przedmiocie dostarczenia poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii wyroku Sądu Okręgowego z 16 kwietnia 2018 r.

Analizowana skarga nie spełnia więc podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

Wskazana okoliczność jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

4. Niezależnie od powyższego Trybunał zwraca uwagę na to, że zarzut sprzeczności zaskarżonego w niniejszej sprawie przepisu z art. 2 oraz art. 32 Konstytucji był już przedmiotem orzekania TK (sygn. Ts 91/12, OTK ZU nr 3/B/2013, poz. 253). Podobnie jak wówczas, tak i w tej sprawie Trybunał stoi na stanowisku, że skarżący nie wskazał cechy relewantnej wskazującej na niezgodny z Konstytucją charakter ograniczenia uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy służb mundurowych.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.